

Ljudska PRAVICA

ORGAN KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

LETO VII. ŠTEV. 14.

22. DECEMBRA 1943.

CENA LIT. 2.-

Mobilizirajmo nove kadre za Partijo

Komunistična partija Slovenije si je s svojim neziprosnim bojem proti vsem sovražnikom ljudstva in njegove svobode pridobila med slovenskim narodom položaj, kakršnega nima in nikdar ni imela nobena druga stranka na Slovenskem. Ogromna večina slovenskega naroda danes zre na Partijo kot na tistega vodnika, ki v nakazovanju pravilne poti ni odpovedal takrat, ko so vsi drugi odpovedali. Komunistična partija Slovenije je hkrati dokazala, da ne zna samo pokazati, po kateri poti je treba iti, marveč tudi, kako se je treba za zmago boriti, kako se je treba za srečnejšo bodočnost slovenskega naroda žrtvovati: stotine in stotine, tisoči najboljših sinov slovenskega naroda se danes bori v vrstah Komunistične partije, ogromno je število tistih komunistov, ki so v boju za osvobodjenje in zedinjenje slovenske zemlje dali svoje življenje.

Po vseh teh svojih zaslugah za slovenski narod velja danes Komunistična partija Slovenije za edino resnično ljudsko, edino resnično nacionalno slovensko stranko. Prav zagledelj je potrebno, da se v njenih vrstah zbere vse, kar je v slovenskem narodu najboljšega. In danes, v času gigantskih naporov za svobodo slovenstva bolj ko kdaj prej prihaja na dan prav to najboljšo v slovenskem narodu: herojski borci na borbenih položajih, požrtvovalni terenski delavci, komandirji in komisarji, funkcionarji slovenskih narodno osvobodilnih množičnih organizacij.

Vsaka nova preizkušnja, vsako novo razdobje srditih bojev veča število tistih, ki po vsej pravici morajo priti v vrste Komunistične partije Slovenije. Dostikrat se je že zgodilo, da so naše vojaške enote same predlagale najvrednejše iz svojih vrst za sprejem v Partijo. To je očiten dokaz zaupanja, ki ga Partija uživa v množicah slovenskega naroda. Predanost stvari osvobodjenja slovenskega naroda, iznajdljivost in samoiniciativnost v borbi, ugled in zaupanje med množicami, železna discipliniranost, vse to so obeležja pravega borca za narodovo srečo. To so pa hkrati obeležja vsakega pravega komunist-partijca. Ljudje s takimi svojstvi sodijo v vrste naše slavne Komunistične partije Slovenije in jim ne gre zapirati poti vanjo. Kakor se hkrati Partija v vseh težkih trenutkih iznebi vsega, kar jo bremeni in ji kakor cokolja visi nekje zadaj, kakor se Partija v času ostrih spopadov s sovražnikom reši vseh oportunistov, panikerjev, ru-

šilcev discipline, tako mora prav v takih časih zbrati v svojih vrstah vse, kar se odlikuje po zgoraj nakanjenih svojstvih borca in komunista.

Zadnja nemška ofenziva na naše slovensko osvobodeno ozemlje je bila brez dvoma razdobje, v katerem so se dvignili mnogi v svojih plemenitih svojstvih. Tisoči novih mobilizirancev so imeli v vojski zrilike, pokazati svoje vrline in tisoči so jih zares pokazali. In med njimi jih je na stotine, ki so svoje vrline pokazali v toliki meri, da sodijo v vrste naše Partije. Vse jih je treba zbrati v vrstah naše Partije! Na drugi plati pa so bili tudi taki, ki jim je Partija izkazala svoje zaupanje in jih sprejela v svoje vrste, toda v težkih trenutkih so to zaupanje zlorabili, pokazali so se malodušne, panikerske, nedisciplinirane in netovariške. S takimi ven iz Partije. Stotine in stotine boljših in najboljših naj stopi na njihovo mesto! To je jamstvo, da bomo bodoče preizkušnje, ki še utegnejo priti nad boreči se slovenski narod, prebili še močateje, še bolj strunjeni in enotni v svoji volji zoperstaviti se zakletemu sovragu, ki se z zadnjimi naporil sil meče na nas, da bi nas v zadnjem trenutku zatrl.

Nešteti so primeri, ki kažejo, da so naši uspehi na posameznih odsekih borbe neločljivo povezani z intenzivnostjo partijskega življenja v edinici, ki nudi vsakemu posameznemu borcu-partijcu novih pobud in moralne opore pri izvrševanju njegovih nalog, to je pogoj uspehov vse edinice. Zato ni dovolj, če vredne in častne borce zberemo v vrstah Partije. Treba jim je ustvariti zares pravo partijsko življenje, zares pravo partijsko ozračje. Ne sme biti dogodka, o katerem ne bi partijska organizacija v vojaški edinici ali na terenu zavzela svojega stališča. Samo na ta način bodo novi člani Partije čutili, da so se znašli v vrstah tiste močne organizacije, ki je dala največkratnejše pobude za orjaški osvobodilni boj slovenskega naroda; samo na ta način se bo vanje vsadila zavest, da je danes članstvo Komunistične partije Slovenije — stvar časti in slave za vsakega zavednega Slovenca. K pravilni politiki kadrov v vojski in na terenu spada tudi resnično partijsko življenje, ki ga je treba ustvariti v vsaki partijski organizaciji.

Veliki so naši uspehi v preteklosti, toda še večji bodo v bodočnosti, če bomo odpravili tiste nedostatke, ki v posameznih partijskih organizacijah še obsta-

jajo; če ne bomo nikdar in nikjer pozabili na avantgardno vlogo, ki jo ima naša Partija danes v slovenskem narodu in njegovem osvobodilnem gibanju; če ne bomo podcenjevali pomena in vloge partijskih organizacij v vojski in na terenu; če bomo nenehno dvi-

gali politično raven naših partijskih kadrov na stopnjo zavednih, v duhu marksistično-leninističnih izročil zgrajenih borcev za srečo in lepšo bodočnost svojega naroda in vsega delovnega človeštva.

Boris Zihel

»V boj do popolne zmage!«

Dnevno povelje vrhovnega komandanta Narodno osvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije maršala Tita

RSJ, 12. decembra, objavlja naslednje dnevno povelje:

«Borci, komandirji in politični komisarji Narodno osvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije!

Nemški fašistični okupatorji so koncentrirali v raznih krajih Jugoslavije zelo močne sile in na nekaterih sektorjih našega osvobojenega ozemlja že štirinajst dni izvajajo ofenzivo.

Nemški fašistični okupatorji vodijo ofenzivo proti enotam naše slavne Narodno osvobodilne vojske skupaj z ustaši, četniki, nedičevci ter bolgarskimi in balkanskimi quislingovci. Razplamtele so borbe v Sandžaku, v vzhodni Bosni in Hrvaškem, kjer naše junaške enote nudijo močan odpor sovražniku, ki že šestič poskuša uničiti našo Narodno osvobodilno vojsko Jugoslavije.

Tovariši borci, komandirji in politični komisarji!

Prišel je odločilen trenutek, ko je treba napeti vse sile, vse energije, da se prepreči sovražnikova namera in da se še enkrat pokaže vsemu svetu, da je naša Narodno osvobodilna vojska Jugoslavije nepremagljiva in da je vredna zaupanja zaveznikov.

Partizani Jugoslavije!

Neusmiljeno rušite železniške proge, ceste in mostove, preganjajte sovražnika povsod, spuščajte v zrak tovarne in vojne objekte, zavirajte prepeljavanje sovražnikovih transportov in čet!

Vsem vojnim enotam, ki se nahajajo na ozemlju, kjer sovražnik še ni prešel v ofenzivo, zapovedujem, da takoj začno z ofenzivnimi operacijami proti najvažnejšim strateškim krajem.

Borci, komandirji in politični komisarji Narodno osvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije, Bosne, Hercegovine, Črne gore, Makedonije, Srbije, Vojvodine!

Z orožjem, ki ga držite v rokah, morate braniti tisto, kar je bilo priborjeno v dveh in pol letih krvave borbe: bratstvo in enakopravnost vseh narodov Jugoslavije v demokratični federativni novi Jugoslaviji!

Naprej v boj za popolno zmago!

Vrhovni komandant Narodno osvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije:

maršal Tito.

Sklep drugega zbora Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije

v vrhovnem zakonodajnem in izvršnem narodno-predstavniskem organu Jugoslavije in nacionalnem komitetu osvoboditve Jugoslavije, kot začasnima organoma vrhovne narodne oblasti za čas narodne osvobodilne borbe

1. V skladu s trdno voljo narodov Jugoslavije, da se iz njihove sloge in enotnosti v borbi proti okupatorjem zgradi nova, na narodnem bratstvu in enakopravnosti zasnovana Jugoslavija kot skupna domovina vseh njenih narodov in zaradi uspehov enotne Narodno osvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije, ki je pod vodstvom Vrhovnega štaba že v teku borbe združila vsa narodno osvobodilna gibanja narodov Jugoslavije, se je AVNOJ razvil v času osvobodilne vojne v vrhovnega predstavnika suverenosti narodov in države Jugoslavije kot celote.

2. Ustrezno temu dejstvu in stopnji razvoja narodno osvobodilne borbe Jugoslavije, v skladu z načelom federativne ureditve bratske, na demokratični osnovi in narodni enakopravnosti zgrajene Jugoslavije, se Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije konstituira v vrhovni zakonodajni in izvršni narodno predstavniki organ Jugoslavije, za ves čas narodno osvobodilne borbe.

3. Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije si izvoli svoje predsedstvo, ki ga tvorijo pred-

sednik, pet podpredsednikov, dva tajnika in najmanj 40 članov.

4. Predsedstvo Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije je predstavnik Sveta, narodne in državne suverenitete Jugoslavije in vrši vse njihove funkcije, zakonodajne in izvršne, v času med zasedanji Sveta, kateremu odgovarja za svoje delo.

5. Predsedstvo Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije imenuje Nacionalni komitet osvoboditve Jugoslavije.

6. Nacionalni komitet osvoboditve Jugoslavije je najvišji izvršni in zakonodajni organ narodne oblasti v Jugoslaviji, preko katerega izvršuje AVNOJ svojo izvršno funkcijo.

7. Nacionalni komitet ima vse lastnosti narodne vlade. Za svoje delo odgovarja Nacionalni komitet osvoboditve Jugoslavije Protifašističnemu svetu narodne osvoboditve Jugoslavije.

8. Nacionalni komitet sestoji iz predsednika, treh podpredsednikov in ustrežajočega števila poverje-

9. Ta sklep stopi takoj v veljavo.

V Jajcu, dne 30. novembra 1943.

Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije:

Dr. Ivan Ribar, l. r., predsednik.

Rodoljub Čolaković, l. r., tajnik.

ODLOK

o imenovanju Nacionalnega komiteta osvoboditve Jugoslavije

Na osnovi sklepa Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije o Vrhovnem zakonodajnem in izvršnem organu Jugoslavije in o Nacionalnem komitetu osvoboditve Jugoslavije kot začasnima organoma vrhovne narodne oblasti v Jugoslaviji za čas narodno osvobodilne vojne, imenuje predsedstvo Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije Nacionalni komitet osvoboditve Jugoslavije, ki ga sestavljajo:

Predsednik in poverjenik za narodno obrambo *maršal Jugoslavije Josip Broz — Tito*;

* podpredsednik *Edvard Kardelj*;

podpredsednik in poverjenik za informacije *Vladislav Ribnikar*;

podpredsednik *Božidar Magovac*;
poverjenik za zunanje zadeve *dr. Josip Smolaka*;
poverjenik za notranje zadeve *Vlada Zečević*;
poverjenik za prosveto *Edvard Kocbek*;
poverjenik za narodno gospodarstvo *Ivan Milutinović*;
poverjenik za finance *ing. Dušan Sernec*;
poverjenik za promet *Sreten Zujović — Crni*;
poverjenik za narodno zdravje *dr. Milivoj Jambrišak*;
poverjenik za gospodarsko obnovo *Todor Vujašinović*;
poverjenik za socialno politiko *dr. Anton Kržišnik*;
poverjenik za sodstvo *Frane Frol*;
poverjenik za prehrano *Mile Peruničić*;
poverjenik za gradnje *dr. Rade Pribičević*;
poverjenik za šume in rude *Sulejman Filipović*, polkovnik.

Jajce, dne 30. novembra 1943.

Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije:

Dr. Ivan Ribar, l. r., predsednik.

Rodoljub Čolaković, l. r., tajnik.

Teheranska konferenca in mali narodi

Zakleti sovražniki vsega naprednega človeštva, Hitler in njegovi vazali, so spet doživeli neuspeh. Vsa usta so jim bila polna o razdoru med zavezniki; tulili so o »boljševiški nevarnosti« v Evropi; že so sanjali o novi veliki protiboljševiški ofenzivi, kar jih zbudi v resničnost nova, še močnejša potrditev medsebojne povezanosti in naraščajočega prijateljstva velikih zaveznikov, Sovjetske zveze, Anglije in Amerike.

Teheranska konferenca, katere so se udeležili poleg mnogih političnih in vojaških osebnosti predsednik Sovjeta ljudskih komisarjev ZSSR, tov. Stalin, predsednik ZDA, F. Roosevelt in ministrski predsednik Velike Britanije, W. Churchill, predstavlja enega najvažnejših dogodkov v zgodovini zaslužjenih narodov Evrope. Nedvomno se je izrazila mogočna volja zaveznikov, čim hitreje in čim popolneje uničiti sovražnika vsega svobodoljubnega sveta, čim bolj skrajšati vojno in trpljenje zaslužjenih narodov. Dosežen je bil popoln sporazum »glede obsega in časa za operacije, ki se bodo pričele od vzhoda, zahoda in juga«. Z vso upravičenostjo torej mali narodi mirno gledajo v bodočnost. Ne da bi podcenjevali težave, napore in

žrtve, ki še stojijo pred nami, predno bo fašistična zver dotolčena do kraja, vidimo vendar že v bližnji bodočnosti jasni obrisi svobode. Zato so tudi veliki državniki v Teheranu posvetili precej časa problemom bodočnosti. Zagotovili so vsem narodom, velikim in malim, ki so doprinesli svoj delež za uničenje fašizma, pravico aktivne sodelležbe pri skupnih naporih, odstraniti sužnost, nasilje, zatiranje in nestrpnost, da vsi narodi zaživijo svobodno življenje v skladu s svojimi različnimi težnjami. Mali narodi so prvič v zgodovini dobili zajamčeno popolno enakopravnost in možnost svobodnega razvoja, združevanja in odcepitve od drugih narodov. Prvič v zgodovini je tudi narodom Jugoslavije zajamčena ta pravica. Dosegli so jo s svojo herojsko borbo, ki je dobila priznanja od vseh velikih zaveznikov in se je že v teku svoje veličastne narodno osvobodilne borbe z vso pravico poslužujejo, ko gradijo novo, srečno domovino — demokracijo, federativno Jugoslavijo. Z vso upravičenostjo narodi Jugoslavije pričakujejo, da bo tudi zaradi sklepov, ki jih je sprejela teheranska konferenca, doseženo priznanje NKOJ kot resnično demokratični vladi Jugoslavije s strani velikih zaveznikov.

Veliko priznanje naši osvobodilni borbi

Uradna izjava sovjetskega komisariata za zunanje zadeve o položaju v Jugoslaviji. — Sovjetska vojaška misija na poti v Jugoslavijo. — Ostra obsodba Mihajlovičevega izdajstva.

Moskva, 14. decembra. Danes je Poročevalski urad komisariata za zunanje zadeve objavil naslednjo izjavo o dogodkih v Jugoslaviji:

»Kakor smo izvedeli, se je konec novembra na ozemlju Jugoslavije, ki so ga osvobodili partizani, vršil II. zbor Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije, na kate-

rem so prisostvovali zastopniki vseh pokrajin dežele in kjer je bil sprejet sklep o izpremabi Protifašističnega sveta v vrhovni zakonodajni in izvršni organ s pravicami začasne jugoslovanske vlade do osvoboditve. V novoizvoljeno predsedstvo Protifašističnega sveta, kakor tudi v Narodno osvobodilni komitet Jugoslavije so prišli zastopniki vseh narodov

Jugoslavije in vseh družbenih slojev ter strank, ki se borijo za narodno osvobodjenje Jugoslavije. Za predsednika Protifašističnega sveta je bil ponovno izvoljen dr. Ivan Ribar, ugledni jugoslovanski politik, za predsednika Narodno osvobodilnega komiteta pa vrhovni poveljnik jugoslovanske Narodno osvobodilne vojske Josip Broz — Tito, kateremu je bil podeljen naslov maršala. Zbor je določil federativno načelo ureditve Jugoslavije.

Te dogodke v Jugoslaviji, ki so bili s simpatijami sprejeti že v Veliki Britaniji in Zedinjenih državah Amerike, smatra Sovjetska zveza za pozitivno dejstvo, ki bo prispevalo k stvari borbe narodov Jugoslavije proti hitlerjevski Nemčiji. Ta dogodek tudi potrjuje važen uspeh novih voditeljev Jugoslavije v njihovem delu za združitev vseh narodnih

sil v Jugoslaviji. Z istega vidika gledajo v Sovjetski zvezi tudi na delovanje četnikov Draže Mihajlovića, ki po obstoječih podatkih doslej niso pomagali, marveč škodovali stvari borbe jugoslovanskega ljudstva proti nemškimi okupatorjem in so zato nujno naleteli na neugodno reakcijo v ZSSR. Ker se sovjetski vladi vidi potrebno dobiti zadevne informacije o vseh jugoslovanskih dogodkih in partizanskih organizacijah, je sklenila poslati v Jugoslavijo sovjetsko vojaško odposlanstvo, kakor je to že prej storila britanska vlada.

TOVARIŠ TITO JE POSTAL NOSILEC IN KONČNI URESNITELJ IDEJE O ENOTNOSTI VSEH JUGOSLOVANSKIH NARODOV, ZDRUŽENIH V VELIKI FEDERATIVNI DRŽAVNI TVORBI.

PREDSIEDSTVO

Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije

izvoljeno na seji drugega zasedanja AVNOJ-a, dne 29. novembra 1943.

Predsednik: Dr. IVAN RIBAR, advokat iz Beograda in dosedanji predsednik AVNOJ-a.

Podpredsedniki: MOŠA PIJADE, novinar in slikar iz Beograda. — ANTON AUGUSTINČIČ, kipar iz Zagreba. — JOSIP RUS, sodnik iz Bleda, član Izvršnega odbora OF. — MARKO VUJACIĆ, bivši senator, član Izvršnega odbora Saveza zemljoradnika, član ZAVNO Črne gore in Boke. — DMITAR VLAHOV, publicist iz Makedonije.

Tajnika: RODOLJUB ČOLAKOVIĆ, publicist iz Bjeline, član ZAVNO Bosne in Hercegovine. —

Člani: JOSIP BROZ — TITO, vrhovni komandant Narodno osvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije. — BABOVIĆ SPASENIJA, iz Lazarevca, članica Centralnega odbora AFŽ. — BELOVUKOVIĆ MILAN — DEVA, iz Mačve, major NOVJ. — BUTOZAN dr. VASO, iz Banja Loke, član ZAVNO Bosne in Hercegovine. — GRULOVIĆ NIKOLA, iz Sremske Mitrovice, član Glavnega NOO za Vojvodino. — KARAMATIJEVIĆ JEVSTAHUJE, prota iz Nove varoši, verski referent II. NOP divizije in član ZAVNO Sandžaka. — KECMANOVIĆ dr. VOJISLAV, iz Bjeline, prvak SDS, predsednik ZAVNO Bosne in Hercegovine. — LEKOVIĆ VOJA, iz Nove varoši. — MARKOVIĆ MOMČILO, iz Požarevca, politkomisar Glavnega štaba za Srbijo. — NEŠKOVIĆ dr. BLAŽKO, iz Kragujevca. — OPACIĆ STANKO — ČANICA, polkovnik NOV in član tajništva ZAVNOH-a. — PETROVIĆ NIKOLA, ing. iz Novega Sada. — POPOVIĆ KOČA, književnik iz Beograda, generalmajor, komandant I. korpusa NOV Jugoslavije. — PRIBIČEVIĆ dr. RADE, iz Petrinje, član Izvršnega odbora SDS, član Izvršnega odbora ZAVNOH-a. — PUCAR DJURO — STARI, iz Bosanskega Grahova, podpredsednik ZAVNO Bosne in Hercegovine. — RANKOVIĆ ALEKSANDER, iz Beograda, član Vrhovnega štaba NOV in POJ. — RIBNIKAR VLADISLAV, iz Beograda, direktor »Politike«. — STAMBOLIĆ PETER, ing. agronomije, iz Užičke Požege, komandant Glavnega štaba Srbije. — STEVIĆ LUKA, iz Mojkovca, major NOV Jugoslavije. — VUKOSAVLJEVIĆ SRETEN, iz Prijepolja, izredni profesor beograjske univerze, član IO SDS, bivši drž. podtajnik Ministrstva notranjih poslov. — ZEČEVIĆ VLADA, svečenik iz Krupnja, član Vrhov-

nega štaba NOV in POJ. — ZUJOVIĆ SRETEN, iz Beograda, član Vrhovnega štaba NOV in POJ. —

BAKARIĆ dr. VLADO, iz Zagreba, bivši politkomisar Glavnega štaba Hrvatske, član IO ZAVNOH-a. — FROL FRANE, iz Zagreba, bivši predstojnik oddelka, član IO HSS, član IO ZAVNOH-a. — GREGORIĆ dr. PAVLE, iz Zagreba, tajnik ZAVNOH-a. — GRŽETIĆ MACA iz Zagreba, predsednica AFŽ Hrvatske. — KRAJACIĆ IVAN, delavec iz Zagreba. — KRCE PAVAO, iz Sinja, bivši narodni poslanec, član IO HSS-a, član ZAVNOH-a. — KRSTULOVIĆ VICKO, iz Splita, major NOV Jugoslavije, član Pokrajinskega NOO Dalmacije, član IO ZAVNOH-a. — LAKUŠ FILIP, iz Sesveta, bivši narodni poslanec HSS-a, podpredsednik ZAVNOH-a. — LEONTIĆ dr. LJUBO, advokat iz Splita, član IO SDS, član ZAVNOH-a. — MAGOVAC BOŽIDAR, urednik Slobodnog doma, član IO HSS, član GO ZAVNOH-a. — MANDIĆ dr. ANTE, iz Istre, bivši član Jugoslovanskega odbora v Londonu, član ZAVNOH-a. — NAZOR VLADIMIR, književnik iz Zagreba, predsednik ZAVNOH-a. — PREKA ALEKSANDER, iz Tuzle, bivši predsednik sreske organizacije HSS, podpredsednik ZAVNO Bosne in Hercegovine. — SMODLAKA dr. JOSIP, iz Splita, bivši opolnomočeni minister v inozemstvu, član ZAVNOH-a. — SREMEC dr. ZLATAN, iz Zagreba, član Izvršnega odbora HSS-a, član tajništva ZAVNOH-a. — VRKLIJAN ANTE, uradnik Delavskega zavarovanja iz Sušaka, bivši narodni poslanec HSS-a, član IO HSS-a in član ZAVNOH-a. — HEBRANG ANDRIJA, iz Zagreba, podpredsednik ZAVNOH-a.

AVŠIČ JAKOB — RADE, iz Ljubljane, generalmajor NOV Jugoslavije, nam. komandanta Glavnega štaba Slovenije. — BEVK FRANCE, pisatelj iz Gorice, predsednik NOO za Slov. Primorje. — FAJFAR TONE, tajnik Jugoslov. strokovne zveze. — JERAŠ JOSIP, profesor iz Ljubljane, predsednik Zveze slov. vojnih dobrovoljcev, član Plenuma OF. — KARDELJ EDVARD, publicist iz Ljubljane, podpredsednik IOOF. — KIDRIČ BORIS, publicist iz Slovenije, tajnik IOOF. — LESKOSEK FRANCE, sindikalni tajnik iz Celja, član IOOF. — MIKUŽ dr. METOD, duhovnik iz Ljubljane, arhivar ljubljanske škofije. — VIDMAR JOSIP, književnik iz Ljubljane, dramaturg ljubljanskega gledališča, predsednik IOOF.

KARABEGOVIĆ OSMAN, iz Banje Loke, član predsedstva ZAVNO Bosne in Hercegovine. — KURT HUSNIJA, profesor iz Mostarja. — SUDŽUKA MOHAMED, bivši podžupan iz Travnika.

DJILAS MILOVAN, književnik iz Kolašina, član Vrhovnega štaba NOV in POJ. — NILJANIĆ dr. NI-

KOLA, prof. beograjske univerze, predsednik ZAVNO Crne gore in Boke.

ANTONOV METODIJE ČINTO, iz Prilepa, bivši narodni poslanec Saveza zemljoradnika in član Glavnega štaba Makedonije. — Pop TOMOV VLADO, javni delavec iz Makedonije.

Živel Nacionalni komitet osvoboditve Jugoslavije!

Drugo zasedanje AVNOJ-a, ki se je vršilo 29. novembra v Jajcu, pomeni enega najvažnejših zgodovinskih dogodkov, ki so se izvršili v času narodno osvobodilne borbe. Izvoljeni delegati vseh narodov Jugoslavije so izrazili enodušno voljo svojih narodov, ki je dobila izraza še na posameznih nacionalnih, na demokratični način izvoljenih Zborih odposlancev, da potrdijo borbeno enotnost in bratstvo vseh narodov Jugoslavije, ki se je pod preizkušenim vodstvom Komunistične partije Jugoslavije skovalo v dve in pol letni krvavi borbi proti okupatorju in dobilo izraza v močni, enotni, udarni Narodno osvobodilni vojski z legendarnim junakom — tovarišem Titom in Vrhovnim štabom na čelu. Izrazili so neomajno ljubezen do nove demokratične, federativne Jugoslavije ter globoko mrznjo do rušilcev njihove sreče — podlih izdajalcev, ki si še vedno lastijo pravico, govoriti v imenu narodov Jugoslavije.

Ta peščica izdajalskih reakcionarnih vlastodržcev je za očuvanje svojih ozkih klikarskih koristi skušala iztrgati orožje iz rok naše Narodno osvobodilne vojske in s pomočjo svojega vojnega ministra Draže Mihajloviča in njegove »redne jugoslovanske vojske«, skupno z Nedičem, ustaši, fašisti in največjim krvnikom slovanskih narodov — Hitlerjem ter pod zaščito kralja in dvora, izzvala najbolj šovinistično bratomorno klanje. Z lažmi, podtikanji in natolcevanji si je lastila uspehe naše Narodno osvobodilne vojske in skušala preprečiti pomoč zaveznikov naši narodno osvobodilni borbi. Toda vsi ti podli naklepi so se iz-

Vsi poštene svobodoljubni elementi, vseh političnih in nazorskih skupin, vseh narodov Jugoslavije so uvideli to izdajalsko početje in namene londonskih beguncev. Z aktivno borbo proti okupatorjem so se povezali okrog vrhovnega komandanta, tovariša Tita, v močni, enotni Narodno osvobodilni vojski, ki je zadajala vedno močnejše udarce okupatorju, osvobajala vedno nove in nove predele naše domovine, in so preko nacionalnih narodno osvobodilnih gibanj skovali temelje novi močni in demokratični Jugoslaviji.

Ta enotnost, veličastni vojaški uspehi ter žrtve, ki so jih doprinesli naši narodi v borbi za svobodo in uspešna pomoč, ki so jo nudili zaveznikom, ko so vztrajali in razbili preko 30 sovražnikovih divizij, so končno tudi razbili zid, ki ga je izdajalska »vlada« zgradila okrog naše domovine. Vedno toplejše in uspešnejše so postajale izjave priznanja s strani zaveznikov, vedno izdatnejša materialna pomoč naši Narodno osvobodilni vojski. Povsem jasno je postalo doma in po svetu, kdo so resnični borci v Jugoslaviji, kdo to borbo vodi, kdo predstavlja voljo narodov Jugoslavije in kakšna je vloga izdajalske vlade, ki ji kralj daje avtoriteto in zaščito.

Zato je Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije izvršil voljo ogromne večine našega ljudstva, ko je obsodil ubežno »vlado« ter ji odvzel vse

pravice, še nadalje govoriti v imenu narodov Jugoslavije. AVNOJ, ki se je v teku borbe razvil v predstavnik suverenosti narodov in države Jugoslavije, je na svojem II. zasedanju sklenil, da je edino Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije predstavnik suverenosti in vrhovni zakonodajni in izvršni organ, kar med zasedanji Sveta predstavlja predsedstvo AVNOJ-a, ki je bilo izbrano na zasedanju. Svojo izvršno funkcijo pa vrši preko Nacionalnega komiteta osvoboditve Jugoslavije, ki je najvišji izvršni organ in ima vse lastnosti narodne vlade.

Tako je Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije s svojim sklepom presekala vsa slepomišljenja in možnosti dvoličnega špekuliranja in tudi pred zaveznike postavil nedvoumno in upravičeno zahtevo, da poleg priznanja našega doprinosa k skupni borbi proti fašizmu, priznajo tudi svobodno in demokratično voljo naših narodov, priznajo in spoštujejo organe naše narodne oblasti ter da vladi v inozemstvu ukinejo vso podporo, ki jo ponekod še uživa.

Nacionalni komitet osvoboditve Jugoslavije je prva, res demokratična in ljudska vlada v Jugoslaviji, sestavljena iz ljudi, ki so se vključili v našo herojsko borbo, vsak hip pripravljeni žrtvovati svoja življenja za svobodo in srečo svoje domovine. Medtem, ko so izdajalski begunci še preje v Jugoslaviji in potem v inozemstvu tekmovali, kdo bo izmozgal iz žuljev našega ljudstva večji dobiček, kdo bo bolj zavihtel bič nad narodi Jugoslavije in njihovimi najboljšimi in najhrabrejšimi sinovi, borci za srečo svojih narodov, člani junaške Komunistične partije Jugoslavije, je večina članov Nacionalnega komiteta osvoboditve Jugoslavije in predsedstva AVNOJ-a stala poleg velikega voditelja narodov Jugoslavije maršala Tita v prvih vrstah naše Narodno osvobodilne vojske in nacionalnih narodno osvobodilnih gibanj. S svojim delom so člani Komiteta dokazali, da so vredni zaupanja narodov Jugoslavije in sposobni vzbuditi pri zaveznikih spoštovanje in priznanje svojemu delu in Komitetu, ki ga sestavljajo. Danes, ko stojimo na pragu svobode, ko so se reakcionarne klike doma in v inozemstvu trudile, kako bi opeharile naše narode za dragocen plod težke in krvave borbe, je sklep zasedanja AVNOJ-a in postavitve naše ljudske, demokratične vlade še večjega pomena. Danes nam nihče več ne more iztrgati iz naših rok sadov naše borbe ter zlomiti demokratično voljo naših narodov, ki se je izrazila v postavitvi Nacionalnega komiteta osvoboditve Jugoslavije; danes nas ne more nihče več razdvojiti iz bratskega objema; danes je pot naših narodov kljub težkim borbam, ki nas še čakajo, jasna in ravna: z Narodno osvobodilno vojsko in z Nacionalnim komitetom osvoboditve Jugoslavije, pod vodstvom preizkušenega voditelja narodov Jugoslavije, legendarnega junaka, maršala Tita, v novo, demokratično, ljudsko, federativno Jugoslavijo.

Doprinos jugoslovanskih rodoljubov v skupni borbi proti nemškim osvajalcem

Moskva, 5. decembra. — Pod tem naslovom so člani vseslovanskega odbora, jugoslovanski javni delavci Velimir Vlahović, Božidar Maslarić in drugi objavili v časopisu »Slovanski svet« naslednji članek:

Takoj prve dni po zasedbi Jugoslavije po nemških fašistih in njihovih pomagačih, je odšlo na tisoče jugoslovanskih mladeničev v gozdove in hribe. Od takrat se vrši borba za svobodo in čast ter neodvisnost domovine, za zmago vseh svobodoljubnih narodov nad mrzkimi nemškimi osvajalci.

Posebno se je razvilo partizansko gibanje v Jugoslaviji po zahrbtnem napadu Nemčije na Sovjetsko zvezo. Ti naporji so veliko doprinesli k razvoju borbe proti nemškim osvajalcem v Jugoslaviji, ki traja že več ko dve leti. Ta borba veže nekaj desetina nemških divizij, ki jih mora nemška vojska odtegovati drugim bojiščem.

Vrhovni komandant Narodno osvobodilne vojske Jugoslavije, tovariš Tito, je zapisal: »Ponosen sem, da doprinašamo žrtve za skupno stvar človeštva v boju proti fašističnemu mračnjastvu.« Te besede potrjujejo tudi dejanja. Do sedaj te težko navesti točne številke, iz katerih bi bilo mogoče posneti vso škodo, ki je bila prizadeta sovražniku. Toda na podlagi objavljenih podatkov Narodno osvobodilne vojske Jugoslavije lahko sklepamo o njenih uslugah, storjenih stvari zaveznikov.

Samo v prvih mesecih 1943. leta, od januarja do julija, je padlo v Jugoslaviji 55.000 osvajalcev. Borci NOV so v istem času ujeli nad 15.000 sovražnikov. Uničenih je bilo mnogo vlakov, sto in sto lokomotiv, na tisoče vagonov. Poleg tega je bilo uničenih šest oklopnih vlakov, zaplenjenih 34 tankov, 16.000 pušk, 127 topov, 436 ročnih in 419 težkih strojníc, 209 minometov, 183 tovornih avtomobilov in nad pet milijonov nabojev. Tako jugoslovanski rodoljubi izpolnjujejo s svojo borbo proti osvajalcem svojo slovansko in občečloveško dolžnost ter doprinašajo svoj delež v skupni borbi proti sovražnikom slovanskih in vseh svobodoljubnih narodov sveta, fašističnim osvajalcem.

Enote NOV in POJ so nudile veliko pomoč zaveznikiškim četam v Afriki, zlasti, ko je Rommel izvajal svojo ofenzivo. Iztirjale so vlake s četami in materialom, ki naj bi šli preko Jugoslavije v Afriko. Samo od 9. do 16. maja 1942. je bilo iztirjenih na železniški progi Beograd—Zagreb 22 vlakov. To pomeni, da ta in drugi vojni material nikoli ni prišel na svoj cilj. Razen tega je bila dana tudi druga pomoč zaveznikom v tem, da so enote NOV priklepale nase nemško vojaštvo. Tako bi n. pr. 36. nemška grenadirska divizija morala biti poslana v Tunis, da bi se tam borila proti zaveznikom. Toda nenadoma so jo poslali v Jugoslavijo, da je sodelovala v četrti ofenzivi Nemcev in četnikov proti jugoslovanski Narodno osvobodilni vojski. V teh bojih so jo borci NOV dodobra razredčili. Ko je Italija kapitulirala, so čete NOV zasedle polovico po fašistih zasedenega ozemlja, zasedle so polovico Slovenije, skoro vse hrvaško Primorje, Dalmacijo in otoke ter znaten del Črne gore. To ozemlje se nahaja še danes po večini v njihovih rokah.

Borba jugoslovanskih rodoljubov je razkrila časopisno kampanjo, ki je hotela prikazati Dražo Mihajlovića kot voditelja upornega gibanja jugoslovanskih narodov. Sedaj se malo kdo zmeni za te spore. Zavezniki imajo namreč v rokah popolnoma jasne dokaze, kdo vodi v Jugoslaviji osvobodilno borbo. Po zavzetju Jugoslavije s strani nemških fašistov je Draža Mihajlović kot takratni polkovnik ostal v Jugoslaviji. Ko je zavzelo partizansko gibanje zadosti širok obseg, se je pojavil v Glavnem štabu s prošnjo, da bi smel organizirati take ljudi, ki se ne bore v partizanskih odredih. V veri, da gre za organizacijo skupne borbe proti osvajalcem, so njegovi prošnji ugodili. Tekom leta pa se je pojavilo nasprotstvo Mihajlovićevih četnikov proti partizanskemu gibanju in prišle so na dan njegove zveze z osvajalci. Ljudstvo je takrat to Mihajlovićevo izdajstvo ostro obsodilo. Dne 16. junija 1942. se je vršila konferenca izvršnih odborov osvobodilnega gibanja Črne gore, Bosne in Sandžaka. Izdana je bila takrat resolucija, kjer je izpričano, kako so se vrinili izdajalci v naše vrste in kako so si našli osvajalci svoje zaveznike med izdajalci našega naroda s polkovnikom Stanišićem in kapetanom Živanovićem na čelu. Ti so dokazali, da se bore proti našemu narodu pod poveljstvom Draže Mihajlovića. Namesto da bi pomagali našemu narodu k osvoboditvi, so vodili bratomorno vojno, izkoriščajoč težki položaj našega naroda, in so pomagali okupatorju. Poleg tega, da so vodili bratomorno borbo, so pomagali sovražniku na ta način, da so s svojimi lastnimi operacijami sprostili sovražnika, ki je lahko veliko število svojih čet vrgel na vzhodno bojišče. S temi svojimi dejanji so se priključili fašističnim deželam in se postavili proti zaveznikom. To je bila glavna vsebina resolucije, ki jo je med drugim podpisalo mnogo rodoljubov, med njimi bivši senator Marko Vujačić in profesor beograjske univerze Milošević.

Vrhovni štab NOV in PO Jugoslavije je ponovno izjavil, da Draža Mihajlović odkrito sodeluje z italijanskimi fašisti in da ima preko svojih častnikov zveze s hitlerjevci. Od novembra 1941. leta dalje se bore četniki Draže Mihajlovića na strani izdajalcev proti naši NOV in POJ. Četniki so dobili od okupatorskih oblasti razne prednosti. V povelju Vrhovnega štaba z dne 26. aprila 1942 je podan zadnji jasni dokaz o izdajstvu. Edinice NOV so že dalj časa oblegale okupatorjevo posadko v Konjicu. Položaj mesta in posadke je bil takšen, da bi moralo mesto pasti. V tem kritičnem trenutku pa so skočili Mihajlovićevi četniki našim borcem v hrbet. Ker je postal položaj nevaren, je komandant ukazal umik. Naše čete so se umaknile na desni breg Neretve. V bojih okoli Neretve je bilo zaplenjenih veliko število dokumentov, ki dokazujejo izdajalsko vlogo Draže Mihajlovića.

Duhovnik ljubljanske škofije, dr. Metod Mikuž, je v svojem proglasu na kristjane vsega sveta ugotovil, da se bore v Sloveniji skupno s Hitlerjevimi banditi zločinske tolpe Draže Mihajlovića zoper lastne brate. To izdajalsko gibanje je zajelo tudi del duhovščine. Bobesnele bande Draže Mihajlovića pobijajo lastne brate.

Četniki Draže Mihajloviča so ubili mnogo znanih politikov in voditeljev, ki so se priključili partizanskemu gibanju. Med drugimi so ubili profesorja beografske univerze, zdravnika dr. Živo Miloševića in hrvaškega pesnika Gorana Kovačiča.

Polagoma so pričeli pisati tudi angleški listi, kakor »News Chronicle« in »New Statesman and Nation« o tem, kdo je dejanski borec za svobodo v Jugoslaviji. List »News Chronicle« je zapisal: »Zdaj vidimo, da je sklenil Mihajlovič sporazum z Italijani, da ga oskrbujejo z orožjem in strelivom za borbo proti tistim, ki so resnični in uspešni borci proti fašizmu in fašistom. Mihajlovič je sovražnik demokracije in narodne enakopravnosti. On stremi za tem, da bi z reakcionarnimi elementi ustvaril diktaturo v Jugoslaviji.« — List »New Statesman and Nation« je pisal, da je eno jasno, in sicer: da so partizani bolje organizirani in da so v borbi proti sovražnikom uspešnejši. List ugotavlja, da

so izdajalci sebi pripisovali vse uspehe, ki so jih dosegli proti osvajalcem partizani. List je nadalje pisal, da je Draža Mihajlovič znan nasprotnik demokratičnih in resnično naprednih elementov, kar dokazuje njegovo sodelovanje z največjim renegatom Stojadinovičem, ki je bil velik »Jugoslovane«, pa je sodeloval z Italijo in Nemčijo. Mihajlovič je sovražnik svobode.

Jugoslovanski rodoljubi imajo pravico računati na materialno in moralno pomoč zaveznikov. Bilo bi lojalno in v interesu vseh svobodoljubnih narodov, če bi Anglija in Amerika prihiteli na pomoč Narodno osvobodilni vojski Jugoslavije na podlagi zakona o nakupu in posojilih in pošiljali potrebno opremo in orožje, kar bi se lahko vršilo iz oporišč v Afriki, Italiji in na otokih. To bi še bolj povečalo vlogo jugoslovanskih rodoljubov v boju proti skupnemu sovražniku vsega naprednega človeštva, proti hitlerjevski Nemčiji in bi približalo njen zlom.

Rupniku in njegovim švabobrancem bije zadnja ura

Po zlomu Italije je nova nemška okupatorska oblast imenovala svojega dolgoletnega podrepnika in slugo, bivšega jugoslovanskega generala, petokolonca Leva Rupnika za deželnega predsednika »Ljubljanske pokrajine«. Narodni izvržek, general Rupnik, ki je bil vedno pripravljen udinjati se tujcem, nikoli pa ne služiti svojemu lastnemu narodu, je brez oklevanja zasedel to mesto.

General Rupnik je bil petokolonec in je izdajal interese narodov Jugoslavije že davno pred razpadom Jugoslavije. Nesramno je izrabil izkazano mu zaupanje ter v celoti prodal Hitlerjevi Nemčiji in fašistični Italiji načrte svoje obrambne linije na najvažnejšem severozapadnem obmejnem delu bivše Jugoslavije. Ves čas je bil v najtesnejših stikih s Hitlerjevimi in Mussolinijevimi agenti, vedno pripravljen k novi izdaji.

Ko so se italijanskim okupatorjem izjavil vsi napori, da bi si podvrgli uporno Ljubljano, so poklicali na pomoč izdajalca Rupnika, ki je zasedel mesto župana v Ljubljani. S tega mesta je pod pokroviteljstvom svojih italijanskih gospodarjev skupaj z belo-modrogardističnimi bandami vršil teror nad zavednimi in borbenimi Ljubljanci, ki so, zvesti narodno osvobodilnemu boju, žrtvovali življenje in imetje, bili trumoma pregnani v internacijo in umirali po italijanskih zaporih. Toda Rupnikovo nasilje hrabrih Ljubljancev ni strlo, nasprotno, pojačalo je borbenost Ljubljane in pripravljenost Ljubljancev, žrtvovati vse za končno zmago nad tujimi zatiralci in njihovimi pomagači, belo-modro-gardističnimi izrodki slovenskega naroda.

Ko je slovenski narod po zlomu Italije na enem delu svoje zemlje spet svobodno zadihal, se je slovenska reakcija odločila za nadaljevanje svojega izdajalskega delovanja proti svojemu narodu. Pripravljena, da z vso silo in za vsako ceno zatire nov borbeni polet slovenskih narodnih množic, se je prodala najhujšemu sovražniku malih narodov in vsega naprednega človeštva — Hitlerjevi Nemčiji. Vodstvo bele garde, v katerem se nahajajo vsi vidnejši zastopniki slovenske reakcije, je Nemcem po zlomu svojega italijanskega fašističnega gospodarja stavilo na raz-

polago vse svoje sile in nemškemu slugi, izdajalcu Rupniku, poverilo vodstvo nad svojimi oboroženimi belo-modrogardističnimi bandami. Ker se je belo-modra garda še pod italijansko okupacijo popolnoma razkrinkala pred slovenskim narodom kot podla izdajalka slovenskega naroda in tesna sodelovalka fašističnih okupatorjev v borbi proti slovenskemu narodno osvobodilnemu gibanju, je belo-modrogardistične oborožene tolpe preimenovala v »domobranci«, ki naj bi pod nemškim pokroviteljstvom in pod vodstvom izdajalca Rupnika ter njegove »polkovniške« belogardistične klike nadaljevali bratomorilno klanje slovenskega naroda.

V nedavni nemški ofenzivi na slovensko osvobojeno ozemlje so sodelovali tudi Rupnikovi belo-modrogardistični domobranci, ki so se bolj ko Nemci odlikovali pri umorih, požigih in ropanjih. Belogardistični izrodki so svojim novim gospodarjem ravno tako ko prej Italijanom izdajali svoje krvne brate in so Nemci na podlagi njihovih podatkov v nekaterih vaseh pobili vse prebivalce z otroki in starci vred. V Novem mestu, Kočevju, Črnomlju itd. je bilo zaradi belogardističnih denaucijskih pobitih nešteto poštenih slovenskih meščanov in intelektualcev. Posebno podlo vlogo so v tej ofenzivi odigrali belogardistični duhovniki, ki so Nemcem ovajali poštene Slovence in prisilno mobilizirali kmete v domobranci. V Ljubljani so hkrati belo-modrogardistične švabobranske bande z Rupnikom na čelu organizirale množično pošiljanje zavednih Ljubljancev v koncentracijska taborišča in na prisilno delo v Nemčijo.

Predstavnica te izdajalske Rupnikove bande je ubežniška jugoslovanska vlada v Londonu, katere vojni minister Draža Mihajlovič s svojimi četniki že od leta 1941. sodeluje z Nemci v vseh ofenzivah proti Narodno osvobodilni vojski Jugoslavije. General Rupnik je z vednostjo londonske jugoslovanske vlade sprejel od Nemcev mesto pokrajinskega predsednika in belogardistično vodstvo se je po naročilu in z vednostjo londonske jugoslovanske vlade njemu podredilo ter sprejelo njegovo vodstvo v borbi proti slovenskemu narodu na strani Hitlerjeve Nemčije. London-ska jugoslovanska vlada se je tako z belo-modrogar-

dističnimi domobranci znašla v taboru najhujšega sovražnika zaveznikov, v taboru Hitlerjeve Nemčije in njenih pristašev.

Slovenski narod je že davno spregledal zahrbtno namene bele garde in njenega sedanjega voditelja, izdajalca Rupnika. Zlasti v zadnji nemški ofenzivi se je na lastni koži prepričal o strašnih sadovih peklenške zveze med nemškimi okupatorji in domobranci. Zato je z nepopisnim navdušenjem in veseljem spremljal junaške boje naše hrabre Narodno osvobodilne vojske, ko je napadla in v kratkem času popolnoma uničila domobranski postojanki v Grahovem in Velikih Laščah. In tako se bo zgodilo z vsemi domobran-

skimi postojankami, dokler slovenska zemlja ne bo očiščena poslednjega rupnikovca.

Rupnikova belo-modrogardistična švabobranska zalega pa ne doživlja poraza za porazom samo doma. Združeni zavezniki so končno obsodili londonsko jugoslovansko vlado z njenim vojnim ministrom Mihajlovičem vred kot reakcionarno kliko, ki ves čas okupacije po Italijanih in Nemcih ne le, da ni pomagala, ampak je s pomočjo svojih izdajalskih in oboroženih tolp aktivno sabotirala narodno osvobodilni boj jugoslovanskih narodov. Belo-modrogardistična domobrankska banda z izdajalcem Rupnikom na čelu bo skupno s svojimi domačimi in tujimi gospodarji v najkrajšem času doživela svoj neslaven konec.

Slovenske žene častno vršijo svojo nalogo

Kako veliko delo je izvršila naša Komunistična partija, ko je že vse od svojega obstoja zastopala stališče, da so ženske prav tako sposobne kot moški in vzgojila celo vrsto aktivistk, ki so v današnjem velikem boju znale organizirati vse poštene slovenske žene v vrstah protifašističnega gibanja, dokazuje prvi kongres, ki ga je imela Slovenska protifašistična ženska zveza pred dvema mesecema na osvobojenem ozemlju. Delegatke iz vseh predelov Slovenije, aktivistke, partizanke, matere in žene padlih junakov so z neverjetno politično zrelostjo razpravljale o vseh perečih vprašanjih in nalogah, ki stojijo pred našim narodno osvobodilnim gibanjem. Ž živimi, globoko občutenimi dokazi so obsodile početje izdajalske beloplave garde in jugoslovanske begunske vlade, ter izrazile neomajno zaupanje v Izvršni odbor Osvobodilne fronte. Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije ter veliko ljubezen do Komunistične partije, naše vojske, tovariša Tita, Rdeče armade, tovariša Stalina. Ponosno so ugotovile, da so s svojim delom dokazale, da so vredne sestre junaških sovjetskih žena. Samozavestno so izražale zahtevo, da zavezniki izpolnijo svoje zavezniške obveznosti kot jih izpolnjuje Rdeča armada in naši narodi, da s takojšnjo otvoritvijo druge fronte pomagajo skrajšati vojno in neizmerno gorje, ki ga prenašajo tisoči in tisoči mater in žena vseh zatiranih narodov. Brez obotavljanja so druga za drugo, sicer z grenko materinsko bolečino v srcu, kljub težkim žrtvam, ki so jih doprinesle, žrtvujoč svoje otroke v borbi za svobodo, izjavile, da so pripravljene žrtvovati, če bo to potrebno, še druge otroke in tudi svoja lastna življenja za dokončno uničenje fašističnih zveri in njihovih podlih podrepiških hlapcev — belo-plavih domobrantskih izdajalcev.

Da te ugotovitve niso bile prazne besede, so žene dokazale ob priliki vdora in ofenzive nemških banditov na naše ozemlje. Še ko so sovražni tanki in pehota sipali smrt po ulicah in cestah, so mnoge tovarišice skozi kordone sovražnikovih vojakov nosile hrano,

blago, celo orožje in municijo iz ogroženih skladišč na varno. Brez obotavljanja so vršile obveščevalno in kurirsko službo, nosile mleko in hrano ranjenim tovarišem, dvigale politično zavest in borbeno moralo v zaledju in vzdržale nečloveška nasilja in muke, ki so jim jih prizadejali pozverinjeni divjaki. Spet so nastale vrzeli v vrstah naših najbolj zavednih tovarišic, toda to jih ni omajalo. Bolj kot kdaj koli prej izpolnjuje večina slovenskih žen svojo dolžnost do domovine. Same, brez tovarišev, ki so v vojski, gradijo narodno oblast, rešujejo gospodarska in socialna vprašanja svojih vasi, nudijo pomoč naši vojski, opravljajo vsa gospodarska dela in se poleg vsega še politično vzgajajo.

Toda tudi vse to še ni dovolj. Pred nami so še težki boji. Naše tovarišice bodo morale še krepkeje zagrabit za delo. Brez obotavljanja so dolžne pomagati pri mobilizaciji, da se poslednji vojni obveznik vključi v Narodno osvobodilno vojsko. Zato morajo še razširiti svojo organizacijo. Slovensko protifašistično žensko zvezo, dokler ne zajamejo poslednje poštene slovenske žene, tudi tiste, ki se danes obotavljajo doprinesiti svoj delež za srečo domovine. Dopovedati jim morajo značaj in pomen naše velike borbe, da bodo zavestno vplivale na svoje može in sinove, ki se še odtegujejo mobilizaciji, same vršile vse domače delo in tudi politično delo v zaledju. Še bolj kot do sedaj morajo razbremeniti svoje moške tovariše v odborih Osvobodilne fronte, zlasti v terenskih odborih, zagrabit za vse delo graditve in utrjevanja narodne oblasti in pomoči vojski. Celó več. Danes, ko fašistični zveri bije zadnja ura, ko so potrebni poslednji napori za svobodo in srečo naše domovine, je prav, da zlasti mlada dekleta tudi sama stopijo v našo vojsko, postanejo vredne svojih tovarišic, ki se že dve leti in pol bore kot borke ali bolničarke v naši Narodno osvobodilni vojski. Tako bodo pomagale približati dan naše dokončne zmage, dan sonca, sreče in veselja, dan zmage nad zakletimi sovražniki vsega človeštva.

Za enotnost jugoslovanskih narodov od Črnega morja do Trsta

V svojem proglasu ob 26 letnici Velike oktobrske socialistične revolucije je Centralni komitet Komunistične partije Jugoslavije proglasil za smoter naše narodno osvobodilne borbe uresničenje davnega sna najboljših jugoslovanskih pokolenj: **zedinjenje vseh južnih Slovanov od Črnega morja do Trsta.**

V bojih proslavljeno orožje naših brigad in divizij uresničuje danes ta veliki smoter. Odbijajoč silovito ofenzivo nemških okupatorjev na osvobojeno ozemlje Jugoslavije se Narodno osvobodilna vojska krepi in množi. Na njeno stran prehajajo celotni oddelki bolgarske vojske, ki so jo protiljudski oblastniki v brat-

ski Bolgariji poslali v boj proti rodni jugoslovanski krvi. Bolgarski predstavniki v inozemstvu so preko zavezniških radijskih postaj v Londonu in drugod naslovili na bolgarske vojake poziv, naj dezertirajo in se postavijo pod poveljstvo jugoslovanskega maršala Tita. **Tovariš Tito je postal nosilec in končni uresničitelj ideje o enotnosti vseh jugoslovanskih narodov, združenih v veliki federativni državni tvorbi.**

Protiljudski oblastniki so narode slovanske juga izdali in jih še izdajajo, so jih razjedinjevali in jih še razdvajajo. Pravi sinovi ljudstva, kakršen je naš veliki tovariš Tito, dokončujejo veliko stvar zedinjevanja vse jugoslovanske zemlje in njenih narodov!

POLITIČNE VESTI

Utrditev sovjetsko-češkoslovaškega prijateljstva. 11. decembra je obiskal Moskvo predsednik češkoslovaške republike dr. Beneš, kjer je imel razgovore z odgovornimi sovjetskimi činitelji. Takoj naslednji dan je bila podpisana sovjetsko-češkoslovaška pogodba o prijateljstvu, medsebojni pomoči in o sodelovanju po vojni. Pogodba je bila sklenjena za dvajset let in je o njej dr. Beneš izjavil: »Ta pogodba naglašata tisto, kar so zavezniške velesile že večkrat prej naglašale. Nemškemu prodiranju proti vzhodu je treba končno veljavno napraviti konec in sedanja gangstrska politika Nemčije se ne sme nikdar več ponoviti.«

Grški kralj se vda v voljo ljudstva. V zvezi z dogodki v Jugoslaviji in z odmevom, ki so ga ti dogodki imeli po vsem svetu, je grški kralj izjavil, da se podreja volji grškega partizanskega gibanja, ki noče, da bi se kralj vrnil v Grčijo prej, preden se ljudstvo s plebiscitom izreče, ali ga sploh hoče nazaj.

Angleški list o moči Titove vojske. Angleški list »New Statesman and Nation« je zapisal: »Titovo ime bo ostalo v zgodovini. Njegove čete zaposlujejo danes skoraj isto toliko divizij, kakor sile generala Eisenhowerja. Toda to še ni vse. Partizani so organizirali odbor, v katerem so pravilno izvoljeni zastopniki. Mnogi med njimi so že v bivši Jugoslaviji zavzemali visoke položaje, kar bo priznal vsak poznavalec Jugoslavije. To je prava narodna vlada, ki jo je izvolila okupirana dežela.« Diplomatski dopisnik »Observerja« piše: »Ljudje iz jugoslovanske vlade v Kairu so oblatili novo začasno vlado skoraj na isti način, kakor to delajo Nemci in kvistlingovci. Nova začasna vlada pa se za to niti ne zmeni.«

Miha Krek se še oglašaja. Po londonskem radiu se vsak teden po enkrat oglašaja tudi še bivši jugoslovanski minister in sokrivec jugoslovanske nesreče Miha Krek. Skupaj s tistim nesrečnikom, ki se mu pravi kralj Peter II., skuša prepričati svet, da je bila stara Jugoslavija najboljša izmed vseh najboljših držav, kjer sploh ni bilo nobenih socialnih vprašanj in kjer ljudstvo komaj čaka, kdaj se bodo ti pretekli časi spet povrnil. O vseh velikih dogodkih, ki preobrazajo obličje Jugoslavije in katerih so polni stolpci svetovnih listov, mož ne ve povedati ničesar.

Častni meč braniteljem Stalingrada. Ob priliki teheranskih razgovorov med predsedniki zavezniških

vlad Sovjetske zveze, Zedinjenih držav ameriških in Velike Britanije je predsednik angleške vlade Churchill izročil maršalu Sovjetske zveze tov. Stalinu častni meč, ki ga je angleški kralj Jurij VI. poklonil hrabrim branilcem Stalingrada.

Nadutost brez primere. V trenutku, ko je ves svet v vznemelenju zaradi veličastnih uspehov Narodno osvobodilne vojske Jugoslavije in ko časopisje vseh zavezniških držav slavi njenega vrhovnega komandanta tovariša Tita, ni bedni izdajalec in izvržek jugoslovanskega ljudstva Mihajlovič našel nič primernejšega, kakor da je preko kairskega radia in v imenu ubežne jugoslovanske vlade dal zaskovikati svoje »povelje«, po katerem se imajo — čujte in strmite! — vse obožene sile v Jugoslaviji podrediti njemu, generalu Draži Mihajloviću. Pri tem je svoje »povelje« spojil z milostno amnestijo za vse tiste oficirje, ki so bili degradirani zaradi sodelovanja v Mihajloviću nasprotnih vojaških formacijah. Prepozno je ptička pesem zapela!

Švabobranske šale. V svojih predsmrtnih blodnjah proizvaja Rupnikova švabobranska svojat čudovite štorije. Glavni adut njene »propagande« je zdaj zveza med partizani in badoglijevci. Badoglijevci so sodelovali s partizani, badoglijevci so požigali slovenske domove, badoglijevci so streljali talce, skratka, kar so Italijani hudega storili na Slovenskem, gre na rovaš nesrečnih »badoglijevcev«, se pravi kraljevske italijanske vojske. Človek dobi vtis, kakor da se je vse divjanje kraljevske italijanske vojske, ki je v času velike italijanske ofenzive proti slovenskim partizanom 1942. leta gospodarila po slovenskih vaseh, vršilo proti volji »plemenitih« nemških Fricev in njihovega hlapca Mussolinija ter njegovih M-oddelkov. Težko je zaslužen vsakdanji kruh belo-plavih švabobranskih pisunov Javornikovega kova.

Ustanovitev Združenega odbora južnih Slovanov v Londonu. Pod vtisom dogodkov v Jugoslaviji in v ogorčenju nad izdajstvom ubežne vlade so nekateri uglednejši Jugoslovani, živeči v Londonu, ustanovili pred kratkim Združeni odbor južnih Slovanov, ki se je postavil na razpolago Protifašističnemu svetu narodne osvoboditve Jugoslavije. V imenu tega odbora sta njegova predstavnika, profesor ljubljanskega vseučilišča dr. Boris Furlan in znani politik HSS dr. Ru-

dolf Bičanić, odposlala pozdravne brzojavke tovarišu Titu, dr. Ribarju, Josipu Vidmarju in drugim predstavnikom jugoslovanskega narodno osvobodilnega boja.

Pogajanja med zavezniki in Turčijo. Nedavno se je v Kairu vršila tridnevna konferenca med Rooseveltom in Churchillom ter predsednikom turške republike Ismetom İnönijem. Na konferenci so razpravljali o vseh vprašanjih, ki zadevajo bodoče odnose med deželami. Pri vseh važnih razgovorih so bili navzoči tudi sovjetski zastopniki.

Južnoameriški list o jugoslovanskem narodno osvobodilnem boju. Chilenski list »Pueblo« je dne 8. decembra zapisal: »Narodi Jugoslavije in maršal Tito so dali vsemu svetu vzgled. Jugoslavija, ki ima za

seboj mnogo stoletij veličastne borbe proti tujim osvajaalcem, je znala najti pravo pot. Ljudstvo se je znalo oborožiti in organizirati Narodno osvobodilno vojsko, ki se bori pod poveljstvom velikega patriota Tita. Navzlic temu pa ubežna jugoslovanska vlada pljuje na te ljudi in ne razume patriotizma tistih, ki so znali izgnati sovražnika s svoje grude. Ta vlada ne daje moči pravim borcem, marveč Mihajloviču, ki se skupaj s fašisti bori proti ljudstvu. Pot, po kateri je šlo ljudstvo Jugoslavije, je pot, ki jo je pokazala atlantska deklaracija. Sklepi, ki so bili sprejeti na moskovski in teheranski konferenci, bodo prispevali, da bo borbena Jugoslavija do kraja vzdržala na tej poti.«

ŽIVELA KP SLOVENIJE!